

være afskrækkende. Eksemplerne gælde nu vel ikke allesammen. Østrig og Italien have, saavidt mig bekendt, ikke Statsbank. At de saa, naar de lide Nederlag i Krigene, plyndrede for at skaffe Penge og bragte deres Pengevæsen i Uorden, bliver en Sag for sig selv, det hænger ikke sammen med det Spørgsmaal, jeg her har omtalt. Og med Hensyn til Amerika, hvor den ærede Ordfører omtalte „greenbacks“, var det, saavidt jeg ved, Sedler, som Syd-staterne udstedte under Krigen i Forventning om at sejre og derved blive i Stand til bagefter at indløse dem. Det var noget, man gjorde for at skaffe sig Penge under den Krig, men det vedkommer ikke det foreliggende Spørgsmaal. Jeg antager, at Staten, naar Sagen bliver ordnet paa den Maade, jeg har tilladt mig at paa-pege, at Statens Finanser skulle være et og Bankens Finanser være noget andet for sig selv, vil kunne varetage det rette, der i den Henseende skal foretages.

Med Hensyn til Forholdene i Sverige, som den ærede Ordfører omtalte, saa er den svenske Rigsbank jo intet afskrækkende Eksempel i den Henseende. For det første er det en meget gammel Bank, som Statsbank har den jo eksisteret siden 1668, men Sverige er aldrig bleven ked af denne Bank, har aldrig villet give den fra sig trods det, at Konjunkturerne have været i høj Grad skiftende; men det ligger i Hovedsagen i hele Bankvæsenets daværende uudviklede Tilstand, for det var denne, som gjorde, at baade private Banker og Statsbanker lede under ganske de samme Forhold. I 1818 havde man f. Eks. i Sverige en Krise af ganske lignende Art som her. Ogsaa den svenske Stat var jo langt nede med Pengevæsenet og saa langt nede, at den maatte erklære Rigsbankens Sedler for indløselige. Det var den Gang, vi havde Statsbankerot her. Man kan ikke sige, at det var Rigsbankens Skyld i og for sig, det skyldtes hele den finansielle Husholdning, man den Gang førte i Staterne, og som man heldigvis nu er kommen bort fra. Jeg antager, man nu er saaledes situeret, at man ikke vil føre en saadan Statshusholdning som den Gang. Dette var imidlertid kun en Overgangsperiode. Senere bleve Rigsbanksedlerne indløselige, men først med et mindre Beløb. I 1830 indløste man Sedlerne med en Rigsbankdaler Sølv for hver $2\frac{3}{4}$ Rigsbankdaler i Sedler. Det var ganske vist ikke meget, man gav for Sedlerne den Gang, men det var dog en Fremgang, og siden 1834 har der ganske vist været

forskellige Svingninger, men stadig fremad-gaaende, saa at man kom til, at de bleve fuldt indløselige, hvad de ere den Dag i Dag og have været i en længere Aarrække. Sverige har altsaa ikke ladet sig afskrække af disse Kalamiteter. De hænge nemlig absolut ikke sammen med Princippet Statsbank eller Ikke-Statsbank, men med den urigtige Finanshusholdning, man den Gang førte, og med Bankvæsenets daværende uudviklede Tilstand, som staar i saa stærk Modsætning til den høje Grad af Fuldkommenhed, som Bankvæsenet nu har opnaaet. At man har haft disse Kalamiteter i Sverige, kan derfor slet ikke afskrække. Det viste sig jo, at man netop under disse Forhold holdt fast ved Rigsbanken, reformerede og udviklede den, saa at den nu er det faste Grundlag for Sveriges Pengevæsen.

Hvad Bankens Bestyrelse angaar, er den derovre ganske adskilt fra Statens Finanser. Regeringen som saadan har slet intet med Banken at gøre; det er Sveriges Rigsdag, der i hver ordentlig Samling vælger 7 befuldmægtigede til at lede den svenske Rigsbank, og disse befuldmægtigede vælge af deres Midte 2 til at lede de daglige Forretninger. Det er Bankens Bestyrelse, og den leder Rigsbanken ganske paa samme Maade som Nationalbankens Bestyrelse og Repræsentantskab her. Jeg kan ikke indse, hvorfor man ikke skulde kunne gøre ganske det samme her som i Sverige.

I Norge er det saadan, at ihvorvel Norges Bank ikke i og for sig er en Statsbank i den Forstand, jeg mener, den bør være her, er det dog Stortinget, der vælger de 15 Repræsentanter, og desuden vælger Stortinget 4 Medlemmer af selve Ledelsen, medens Kongen udnævner Direktionens Formand. Det er man slet ikke bange for der. Hvorfor skulle vi da være bange for det samme her, og hvorfor skulle vi ikke gaa et Skridt videre ved at lade den være en Statsbank, for det er dog en Statsbank deroppe i Norge, uagtet det er private Penge, der staa i den.

Jeg kan derfor ikke indse, at de Indvendinger, som ere fremkomne mod Forslaget, have nogen afgørende Betydning, og jeg maa derfor fastholde Forslaget og anbefale det til ærede Medlemmer. Jeg tror, det er den rigtige Vej at gaa, hvorimod jeg anser den Vej, Lovforslaget følger, for urigtig. Lovforslaget bliver jo ikke staaende, hvor Nationalbanken nu staar, men gaar til en anden Side, til den kapitalistiske Side. Den giver nemlig